

แบบแผนการเลื่อนชั้นและบทบาททางสังคมของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในสังคมไทย

Pattern Mobility and Social Role of Viet Kieu in Thai Society

กฤษณะ ทองแก้ว (Kriahna Thongkaew)* ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (Dr.Somsak Srisontisuk)**

ดร.วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์ (Dr.Viyouth Chamruspanth)***

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย “การเลื่อนชั้นทางสังคมของครอบครัวชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม” ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเลื่อนชั้นทางสังคมของครอบครัวชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม จากการศึกษาพบว่าชาวเวียดนามมีการเปลี่ยนแปลงบทบาททางสังคมในมิติต่างๆ อย่างเป็นลำดับ โดยเริ่มจากมิติเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และการเมือง พบว่าครอบครัวเวียดนามที่มีพ่อแม่มีเชื้อสายเวียดนามจะเปลี่ยนแปลงบทบาทในมิติเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม แต่ครอบครัวเวียดนามที่มีพ่อหรือแม่มีเชื้อสายเวียดนามและมีพ่อหรือแม่เชื้อสายไทยนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทเพิ่มขึ้นในมิติการเมืองดังนั้นจากการวิจัยจึงสรุปได้ว่าชาวเวียดนามเข้าไปมีบทบาทกับสังคมไทยในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และการเมือง อย่างครบถ้วน และมีบทบาททางสังคมเพิ่มมากขึ้น

ABSTRACT

This article is a part of research titled “Social Mobility of the Viet Kieu Family” and aims to investigate patterns of Social Mobility in the Viet Kieu Families. The result found that the Viet Kieu changed their social role in several perspectives subsequently. They first began with the change in economic perspective, and then followed by cultural perspective, social perspective, and political perspective subsequently. Viet Kieu family which father or mother was Vietnamese, they mostly had role in economic perspective, cultural perspective, and social perspective. By the way, some Viet Kieu family which father or mother was Thai, they would have role in political perspective. The result could be concluded that the Viet Kieu family had involved with Thai society in economic perspective, cultural perspective, social perspective, and political perspective. In addition, they had role in Thai society more and more.

คำสำคัญ: แบบแผนการเลื่อนชั้น เหวียดเกี้ยว ครอบครัว บทบาททางสังคม

Key Words: Pattern mobility, Viet Kieu, Family, Social role

* นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมที่มีการเคลื่อนย้ายถ่ายเทอย่างไร้ขอบเขต (Unlimited) จากการเสื่อมสลายของรัฐบาล ชัยอนันต์ (2544) กล่าวว่า รัฐบาลที่เคยประกอบด้วย ประชากร ดินแดน รัฐบาล และ อำนาจอธิปไตย (ชัยอนันต์, 2544) ไปสู่การลดทอน อำนาจการครอบงำ (Hegemony) Appadurai (1996) กล่าวว่าทำให้ ผู้คน สื่อ อุดมการณ์ เทคโนโลยี และทุน (Appadurai, 1996) ก่อรูปสังคมใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามสังคมโลก ในเชิงเศรษฐกิจสิ่งเหล่านี้ถือเป็นโอกาสในการพัฒนาประเทศในรูปแบบของทุนนิยม แต่ในทางกลับกันการเคลื่อนย้ายถ่ายเทก็นำมาสู่ความเหลื่อมล้ำทางสังคม (Social inequality) ของผู้คนได้อย่างหลากหลาย เพราะผู้คนในสังคมย่อมมีศักยภาพในการเคลื่อนย้ายทุนต่างๆ ได้ไม่เท่าเทียมกัน (Parillo, Stimson & Stimson, 1996) ภายใต้เงื่อนไขของสังคมโลกที่เปลี่ยนไป ฉะนั้นการเคลื่อนย้ายทางสังคม (Social Mobility) ของครอบครัวจึงเป็นการปรับตัวตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่สร้างความเหลื่อมล้ำและหยิบยื่นโอกาส (Opportunity) ที่เกิดเป็นปรากฏการณ์ต่างๆ ผ่านบทบาททางสังคม (Social Role) ผ่านพฤติกรรม (Human behavior) ที่มีระเบียบแบบแผน (Characteristic patterns) (Edgar & Marie, 1992) หรือการกระทำ (Action) นั้นเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเคลื่อนย้ายทางสังคมของครอบครัวชาวไทยเชื้อสาย

วิธีการวิจัย

บทความนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study Approach) ที่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบหลากหลาย คือ การสังเกตการณ์ (Observation) การบันทึกประวัติชีวิตบุคคล (Life History) สัมภาษณ์เชิง

ลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้นำของครอบครัว และกลุ่มทางสังคม ตามหน่วยของการศึกษาครอบครัว โดยมี (1) อำนาจ (2) อภิสิทธิ์ และ (3) การยอมรับ เป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่รูปแบบของการเคลื่อนย้ายทางสังคม พื้นที่วิจัย คือ จังหวัดนครพนม สกลนคร อุดรธานี และหนองคาย

ผลการวิจัย

บทบาททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของชาวเวียดนามโพ้นทะเลหรือเหวียดเกี้ยว (Viet Kieu) ถือเป็นจุดเปลี่ยนทางสังคม (Turning Point of Social) ในระดับสากล ซึ่งปรากฏออกมาในระดับนานาชาติ (International) ระดับภูมิภาค (Region) ระดับประเทศ (National) ระดับสังคม (Social) ระดับชุมชน (Community) และครอบครัว (Family) (ชัยญาติทิพย์ & Trinh Dieu Thin, 2548) เพราะสภาพของชาวเวียดนามอพยพ หรือชาวนวนอพยพ ปรากฏขึ้นมาในสังคมไทยพร้อมๆ กับมิติของภัยความมั่นคง (ขจัดภัย, 2521) จึงได้ส่งผลให้ครอบครัวของเหวียดเกี้ยวมีบทบาททางสังคมในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และการเมือง (สัมภาษณ์นายชวน, 2556) (สัมภาษณ์นายศักดิ์, 2556) (สัมภาษณ์นายสูง, 2556) ในปัจจุบันที่แตกต่างตามบทบาทของครอบครัว

บทบาทในมิติเศรษฐกิจ

การอพยพเข้ามาของชาวเวียดนามใน ค.ศ. 1946 นำมาสู่การเรียกขานชาวเวียดนามว่า “ชาวนวนอพยพ” Yuen Oppayop” (ชัยญาติทิพย์ และ Trinh Dieu Thin, 2548) ต่อมารัฐบาลไทยจึงได้เรียกชาว ค.ศ. 1984 รัฐบาลไทยอาศัยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (พ.ศ. 2522) ค.ศ. 1979 ออกใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

และใบสำคัญถิ่นที่อยู่ให้ชาวเวียดนามเหล่านี้อาศัย
ให้ชาวเวียดนามได้หันมาประกอบการค้าและบริการ
และนำมาสู่การเก็บออมอย่างเข้มข้น (สัมภาษณ์เชิงลึก
นายสุน, 2556) ดังนั้นเงินออมของชาวเวียดนามนั้นได้
ผ่านการสะสมอย่างยาวนานตั้งแต่เข้ามาใน
สังคมไทยแล้ว จนครอบคลุมครัวของชาวเวียดนามมี
ค่านิยมที่สำคัญคือการสั่งสมอำนาจบารมี (Stock of
Charismatic Authority) ในวิถีชีวิตประจำวันคือ “ขยัน
ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม” จน
กลายเป็นเอกลักษณ์ (Unity) ของชาวเวียดนามใน
สังคมไทยเรื่อยมา (บันทึกประวัติชีวิตนายคม, นายคึก,
นายสูง และนายบา, 2556) (สัมภาษณ์กลุ่มนายเกม,
นายจัน และนายรัตน์, 2556) แต่อย่างไรก็ตาม
โดยเฉพาะความขยันและความอดออมนั้นถือเป็นอัต
ลักษณ์ (Identity) เฉพาะของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม
ที่มีความโดดเด่นจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ดังนั้นการสั่ง
สมอำนาจบารมีของชาวเวียดนามจึงมีผลต่อการเลื่อน
ชั้นทางสังคมในมิติทางเศรษฐกิจนั่นเอง ซึ่งมีความ
สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจของชาว
เวียดนามครั้งเมื่อสมาชิกในครอบครัวได้รับสัญชาติ
ไทยหรือต่างด้าว หลัง ค.ศ.1992 แล้วนั้นครอบครัวของ
ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามก็ได้นำเงินทองจากการ
สะสมมาซื้อทรัพย์สิน หรือไม่ก็โอนกลับมาจากเพื่อน
บ้านชาวไทย หรือไม่ก็ชาวเวียดนามรุ่นเก่านั้นเอง
(บันทึกประวัติชีวิตนายสูง, 2556) และทำให้ผู้คนใน
สังคมมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่าชาวเวียดนามถือ
ครองทรัพย์สินหลังจากการที่สมาชิกในครอบครัว
ได้รับสัญชาติหรือสิทธิต่างด้าว ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด
นั่นเอง แต่ในทางที่ถูกต้องแล้วชาวไทยเชื้อสาย
เวียดนามเหล่านี้ได้สะสมทรัพย์สินไว้มาตลอด
นับตั้งแต่ก้าวเข้ามาในสังคมไทยแล้ว

การปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic
Interactions) คือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันผ่าน
สัญลักษณ์ต่างๆทางสังคม ซึ่งร้านอาหารเวียดนามถือเป็น
สัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ครอบคลุมนายบา (นาม
สมมุติ) ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนและ
สังคม ผ่านบทบาทต่างๆ โดยครอบครัวนี้ถือเป็น
ครอบครัวที่มีแม่เป็นทำงานในราชสำนักเวียดนามใน
แผนการปรุงอาหาร และมีคุณพ่อเป็นช่างทองในราช
สำนักเวียดนาม และเมื่อฝรั่งเศสปกครองเวียดนาม พ่อ
และแม่ก็อพยพเข้ามาอยู่ในลาวโดยที่ลาวก็ประกอบ
อาชีพทำทองและขายแหวนเมืองเวียง ตราบจน
ครอบครัวต้องอพยพเข้ามาในประเทศไทยใน ค.ศ.
1946 นั้นเอง ครอบครัวจึงได้ลงหลักปักฐานอยู่ที่อำเภอ
เมือง จังหวัดหนองคายเรื่อยมา ที่นี้คุณพ่อได้ประกอบ
อาชีพร้านนาฬิกาทั้งจำหน่ายและรับซ่อม ทั้งครอบครัว
ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง ส่วนคุณแม่ก็ทำแหวน
เมืองจำหน่าย ต่อมาพี่น้องในครอบครัวก็ช่วยกันขยาย
กิจการ โดยมีคุณแดง เป็นหัวหน้าครอบครัวในการ
ขยายกิจการจนรุ่งเรืองถึงปัจจุบัน และปัจจุบันก็มีการ
แบ่งแผนกกัน อาทิ ครอบครัวคุณแดง ดูแลเรื่อง
การตลาด ครอบครัวของพี่ชายดูแลเรื่องการผลิตใบ
นั้นเอง ดังนั้น ตราบจนสภาพของร้านแดงแหวน
เนื่องดีขึ้นตามลำดับ (บันทึกประวัติชีวิตนายบา, 2556)

ปัจจุบันครอบครัวปฐมและครอบครัวสร้าง
ของนายบาได้มีบทบาททางสังคมในจังหวัดหนองคาย
คือน้องสาวของนายบากี้เข้าไปดำรงตำแหน่งผู้
พิพากษาศาลสมทบ ซึ่งส่วนใหญ่ก็ทำหน้าที่ในการ
ประนีประนอมความขัดแย้งให้กับสังคม ส่วนนายบากี้
ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมเวียดนามจังหวัดหนองคาย
ซึ่งมีบทบาทในการสนับสนุนกิจการต่างๆของ
หน่วยงานราชการที่เกี่ยวกับภาษา วัฒนธรรม การค้า
ของเวียดนาม และสมาคมที่มีบทบาททางสังคมเรื่อยมา

และได้เข้าไปสนับสนุนหน่วยงานราชการในจังหวัดหนองคาย และสิ่งที่ถือว่ามีคุณค่ามากที่สุดของครอบครัวก็คือ งานศพของคุณพ่อเป็นงานศพที่ได้รับพระราชทานเพลิงศพ นับว่าเป็นเกียรติแก่ครอบครัวปทุมและครอบครัวสร้างของลูกๆ เช่นกัน และด้วยทั้งน้องสาวและนายบ่าวได้มีโอกาสในการทำงานอุทิศตนให้สังคม ดังนั้นผู้ใหญ่ในสังคมจึงได้ขอสัญชาติให้กับพ่อและแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่สมาชิกของครอบครัวปลื้มปิติอย่างมาก ปัจจุบันร้านอาหารของครอบครัวนายบ่าวเป็นที่รับรู้ในวงกว้างมากขึ้น และบ่อยครั้งที่หน่วยงานราชการได้ใช้บริการร้านแหม่มเนื่องของครอบครัวต้อนรับข้าราชการจากส่วนกลางเรื่อยมา และถ้าหากเดินทางไปจังหวัดหนองคายจะมองเห็นป้ายร้านอาหารเวียดนามของครอบครัวติดอยู่ทั่วไป อาทิ ดำนครวดำบล หน่วยงานราชการ กิจกรรมและเทศกาลต่างๆ ของทางจังหวัดเรื่อยมา ดังนั้นในปัจจุบันสมาชิกของครอบครัวจึงได้ดำเนินการต่างๆ ในมิติเศรษฐกิจอยู่ภายใต้สัญลักษณ์ของร้านอาหารของครอบครัวเรื่อยมา ปัจจุบันร้านอาหารเวียดนามของครอบครัวนายบ่าวขายบริการ โดยส่งให้ร้านต่างๆ ในกรุงเทพมหานครประมาณ 200 กว่าร้าน และมีลูกน้องทำงานกับธุรกิจครอบครัวประมาณ 200 กว่าคน ซึ่งถือว่าการจ้างงานที่สูงระดับหนึ่งของจังหวัดหนองคาย และมีบ่อยครั้งที่สมาชิกในครอบครัวจะออกไปมีส่วนในการก่อสร้างสาธารณูปโภค เช่น เตาเผาศพที่ครอบครัวปทุมของนายบริจาคนำเงินออกไปเกือบล้านบาท ถือว่าครอบครัวเข้าไปมีบทบาทระดับหนึ่งนั่นเอง และในวาระสุดท้ายของคุณพ่อก็ได้รับรับพระราชทานงานศพ ซึ่งถือเป็นเกียรติยศสูงสุดของครอบครัวนั่นเอง ดังนั้นการเลื่อนชั้นของครอบครัวสร้าง อย่างครอบครัวนายบ่าวและแดงจึงได้วกกลับไปเลื่อนชั้นครอบครัวปทุมให้เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้นด้วยนั่นเอง

บทบาทในมิติวัฒนธรรม

การได้รับสิทธิที่ถูกต้องตามกฎหมายทำให้การเลื่อนชั้นในมิติวัฒนธรรมที่ชาวเวียดนามทำการปลูกฝังมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ขบวนการกู้ชาติเกิดขึ้น และในสังคมไทยที่เป็นเป้าหมายที่สำคัญของขบวนการกู้ชาติที่ต้องการความสนับสนุนทุนทรัพย์และผู้คนในการกู้ชาติ ฉะนั้นการตระหนักเห็นวัฒนธรรมซึ่งเป็นคุณสมบัติของชาติเวียดนามนั้นได้รับการสืบทอดอยู่เรื่อยมา เพราะขบวนการกู้ชาติเชื่อว่าความรู้ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภาษา ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการทำให้ชาวเวียดนามในประเทศและชาวเวียดนามโพ้นทะเล (Oversea Vietnamese) หรือเวียดเกี้ยว (Viet Kieu) ให้มีความสำคัญและหันกลับมาสนับสนุนขบวนการกู้ชาตินั้นเอง (เออีจี, 2555) แต่อย่างไรก็ตามภายหลังการกู้เอกราชแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2518 (ค.ศ.1975) แล้วแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวเวียดนามก็ยังคงมีความเข้มข้นอยู่เช่นเดิม ทรายจนวัฒนธรรมของชาวเวียดนามในสังคมไทยได้รับการยอมรับใน ค.ศ.2004 จากการเปิดหมู่บ้านมิตรภาพไทยเวียดนาม บ้านนาจอก จังหวัดนครพนม ผ่านความร่วมมือของรัฐบาลไทยและรัฐบาลเวียดนาม (สัญญาทิพย์ และ Trinh Dieu Thin, 2548) ที่ถูกยกระดับไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้นการเลื่อนชั้นในเชิงวัฒนธรรมของชาวเวียดนามก็ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น อาทิ การเปิดแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์โฮจิมินห์ บ้านหนองโสน ตำบลเซียงพิน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ค.ศ.2011 (บันทึกประวัติชีวิตนายตำรวจ, 2556) นับจากนั้นมาก็มีกิจกรรมรำลึกถึงประธานาธิบดีโฮจิมินห์ กิจกรรมวันชาติเวียดนามในวันที่ 2 กันยายน อย่างเปิดเผยต่อสังคม (จตุพร, 2555) เรื่อยมา

โดยศึกษาจากครอบครัวของนายตำรวจ ที่มีอายุ 68 ปี มาจากครอบครัวปทุมที่มีคุณพ่อเป็นคนที่ทำหน้าที่สืบสานวัฒนธรรมเวียดนามควบคู่กับโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh) ซึ่งถือว่าเป็นเกียรติแก่ครอบครัวปทุมของเขาอย่างสูงยิ่งนักส่วนนายตำรวจปัจจุบันดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิง

ประวัติศาสตร์โฮจิมินห์ บ้านหนองโสน ตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และเขาบอภทบาททางสังคมของครอบครัวสร้างของเขาในปัจจุบันนั้นคือเลื่อนชั้นลงจากครอบครัวปฐมซึ่งมีคุณพ่อเป็นผู้นำครอบครัวที่ได้มีโอกาสร่วมทำงานกับท่านประธานโฮจิมินห์นั่นเอง (บันทึกประวัติชีวิตนายครอง, 2556) โดยวิเคราะห์ได้ว่าครอบครัวนายครองมีแบบแผนการเลื่อนชั้นทางสังคมแบบแนวดิ่งโดยมีการเลื่อนลงในเชิงมิติวัฒนธรรม โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากที่หัวหน้าครอบครัวปฐมได้ทำงานเชิงวัฒนธรรมเวียดนาม อาทิ การก่อสร้างโรงเรียนเพื่อสอนภาษาเวียดนาม และการจัดตั้งโรงเรียนตามจังหวัดต่างๆ อาทิ จังหวัดพิบูล อุดรธานี นครพนม และสกลนคร นั้นถือว่ามีความรู้เชิงประเพณีที่มีอยู่และได้รับการถ่ายทอดจากท่านโฮจิมินห์เรื่อยมา ซึ่งเวลาที่ชุมชนจะมีเทศกาลหรือประเพณีต่าง ๆ คุณพ่อจึงได้รับเกียรติให้เป็นผู้วางกรอบ แนวทาง และควบคุม พิธีกรรมต่างๆ เรื่อยมา ครั้นมาถึงสมัยปัจจุบันในฐานะหัวหน้าครอบครัวก็ได้รับเกียรติในการบริหารจัดการแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โฮจิมินห์ เพื่อการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมเวียดนามให้กับสังคมไทย ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญมากเช่นกัน อำนาจบนรากฐานของบุญบารมี ด้วยความที่ครอบครัวปฐมเป็นครอบครัวที่เป็นผู้นำในการเผยแผ่วัฒนธรรมเวียดนามในเชิงภาษาเวียดนามและประกอบพิธีกรรมต่างๆ อยู่แล้ว ครั้นมาเมื่อครอบครัวสร้างบารมีจากครอบครัวปฐมก็มีส่วนในการเสริมสร้างให้ครอบครัวสร้างมีความความสามารถ ความรู้ ความไว้วางใจจากชาวเวียดนามเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น บทบาทของผู้นำครอบครัวปฐมที่ได้ทำงานใกล้ชิดกับท่านโฮจิมินห์และบวกกับบทบาทของตนเองในปัจจุบันก็ส่งผลให้การสะสมคุณงามความดีมีมากขึ้นเรื่อยๆ อำนาจตามกฎหมายครอบครัวปฐมไม่ได้รับอำนาจตามกฎหมายจากสังคมไทยแต่อย่าง แต่ได้รับคำชื่นชมจากพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม ส่วนในครอบครัวสร้างเมื่อผู้นำได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้ดำรงตำแหน่ง

ผู้บริหารแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โฮจิมินห์แล้วก็ถือว่าได้รับอำนาจตามกฎหมายอย่างถูกต้องครบถ้วนทุกประการ การมีอภิสิทธิ์ คือเริ่มจากผู้นำครอบครัวปฐมได้ทำงานใกล้ชิดกับท่านโฮจิมินห์ ซึ่งชาวเวียดนามถือว่าถือเป็นสิทธิพิเศษ ดังนั้นครั้นมาเมื่อครอบครัวสร้างก็ยังได้รับ สิทธิพิเศษในการบริหารจัดการ สิทธิพิเศษในการได้พบปะกับผู้นำของเวียดนาม-ไทย และสมาคมชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในสังคมไทย การยอมรับ ครอบครัวปฐมได้รับการยอมรับจากท่านโฮจิมินห์ พรรคคอมมิวนิสต์ และชาวเวียดนาม ดังนั้นปัจจุบันครอบครัวสร้างก็ยังคงได้รับต่อเนื่องจากครอบครัวปฐมแต่ที่เพิ่มมาบ้างก็คือหน่วยงานราชการของไทย อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และผู้นำของสังคม ดังนั้นบทบาททางสังคมในมิติวัฒนธรรมของครอบครัวนายครอง (นามสมมติ) จึงมีบทบาทในมิติวัฒนธรรมเรื่อยมานับตั้งรุ่นพ่อตราบมาจนถึงรุ่นลูกนั่นเอง และสิ่งยืนยันก็คือการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โฮจิมินห์นั่นเองที่ทำให้บทบาททางสังคมได้รับการยอมรับมากขึ้น

บทบาทในมิติทางสังคม

ปรากฏการณ์การเข้ามามีบทบาทในเชิงเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ทำให้สังคมไทยให้ความยอมรับชาวเวียดนามมากขึ้น โดยพิจารณาได้จากภาษาที่สังคมไทยเรียกขานชาวเวียดนามก็เปลี่ยนไป จาก “แกว” หรือ “ญวนอพยพ” ก็เปลี่ยนมาเป็น “ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม” ในปัจจุบัน ประกอบกับการทำกิจกรรมให้กับสังคมของชาวเวียดนามในรูปของชมรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนามตามจังหวัดต่างๆ อาทิ หนองคาย อุดรธานี สกลนคร และนครพนม มาช่วงหนึ่งแล้ว อาทิ ชมรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนามอุดรธานี ได้สร้างสะพานลอยข้ามถนนแห่งแรกให้กับ

เมืองอุดรธานี ปัจจุบันก็คือสะพานลอยหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี การมีส่วนในการสนับสนุนหน่วยงานราชการที่ขอความช่วยเหลือมาทางชมรมครั้งนี้มีกิจกรรมและเหตุการณ์ต่างๆ อาทิ อุทกภัยที่กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ.2554 เป็นต้น (บันทึกประวัติศาสตร์วิทยานิพนธ์, 2556) บทบาทของชมรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดหนองคายก็ได้มีการสร้างตึกโรงพยาบาลหนองคาย สร้างถนนเวียดนามอนุสรณ์ และสร้างสวนสาธารณะ และศาลามิตรภาพที่ระลึกในวันแม่แห่งชาติ บนถนนสายมิตรภาพ บ้านนาไค่ ระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย กับสะพานมิตรภาพไทย-ลาว เป็นต้น (บันทึกประวัติศาสตร์วิทยานิพนธ์, 2556) แต่อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากความสัมพันธ์ไทยเวียดนามเปิดความสัมพันธ์เชิงวัฒนธรรมเกิดขึ้นใน ค.ศ.2004 แล้วความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและผู้คนของสองประเทศก็เติบโตอย่างมาก จวบจนมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มทางสังคมของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมาเป็นสมาคม อาทิ “สมาคมชาวเวียดนามจังหวัดอุดรธานี” “สมาคมชาวเวียดนามจังหวัดหนองคาย” “สมาคมชาวเวียดนามสกลนคร” “สมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม” และล่าสุดได้มีการเปิดตัว “สมาคมชาวเวียดนามแห่งประเทศไทย” เมื่อวันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2012 โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่จังหวัดสกลนคร นั่นเอง

การเลื่อนชั้นทางสังคมของครอบครัวชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมีต้นตอของครอบครัวนายเกม อดีตประธานชมรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม และอดีตนายกสมาคมชาวเวียดนามอุดรธานี มาจากครอบครัวปทุม ซึ่งเป็นครอบครัวชาวนา มีพ่อแม่ พี่น้อง 4 คน แต่คุณพ่อเสียชีวิตตอนอายุ 2 ขวบ ดังนั้นครอบครัวปทุมของนายเกม จึงมีแม่เป็นหัวหน้าครอบครัวเรื่อยมา ด้วยความที่คุณแม่เข้าร่วมกับขบวนการกู้ชาติทำให้ได้รับ

การยอมรับจากชาวเวียดนามเรื่อยมานั่นเอง ครั้นนายเกมเติบโตมาและได้เป็นหัวหน้าครอบครัวก็ได้เข้ามาทำงานให้กับสังคมจนได้ดำรงตำแหน่งประธานชมรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม และนายกสมาคมชาวเวียดนามอุดรธานี นั่นเอง ดังนั้นจึงถือว่าเป็นการเลื่อนชั้นขึ้นในมิติทางสังคมของครอบครัวสร้างของนายเกมเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวปทุม (บันทึกประวัติศาสตร์วิทยานิพนธ์, 2556)

เพราะจากข้อมูลสามารถวิเคราะห์ได้ว่า บทบาททางสังคมของครอบครัวปทุมของนายเกมนั้นไม่มีอำนาจตามประเพณี แต่มีการสะสมอำนาจบนรากฐานของบุญบารมีจากคุณแม่ที่เข้าร่วมกับขบวนการกู้ชาติเวียดนาม ทำให้การสะสมบารมีของครอบครัวปทุมได้เริ่มขึ้นและได้รับเกียรติจากชาวไทยเชื้อสายเวียดนามและพรรคคอมมิวนิสต์ในเวลาต่อมานั่นเองซึ่งรากฐานจากหัวหน้าครอบครัวครั้งนั้นทำให้นายเกมในฐานะของสมาชิกครอบครัวปทุมจึงได้รับการยอมรับให้ดำรงตำแหน่งอดีตประธานชมรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม และนายกสมาคมชาวเวียดนามอุดรธานี (บันทึกประวัติศาสตร์วิทยานิพนธ์, 2556) (สัมภาษณ์กลุ่มนายเกม, นายจิ้น และนายรัตน์, 2556) ส่วนในเรื่องอภิสิทธิ์ครอบครัวปทุมของนายเกมไม่ปรากฏสิทธิพิเศษทางสังคมแต่อย่างใด แต่ในครอบครัวสร้างของนายเกม นายได้รับสิทธิพิเศษจากหน่วยงานราชการ เพราะในขณะที่เขาดำรงตำแหน่งประธานชมรม และต่อเนื่องมาถึงนายกสมาคมที่เขาเคยให้กับสนับสนุนช่วยเหลือในการก่อสร้างโรงพยาบาล ดังนั้นทางครอบครัวจึงได้รับสิทธิพิเศษในการรักษาพยาบาลนั่นเอง การยอมรับครั้งครอบครัวปทุมได้รับการยอมรับจากชาวเวียดนามและพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามที่หัวหน้าครอบครัวได้เข้าร่วมกับขบวนการกู้ชาติเวียดนาม ซึ่งต่อมาในครอบครัวสร้างนั้นก็ยังคงได้รับการยอมรับจากหน่วยงานราชการ และสังคมไทย เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

บทบาทในมติการเมือง

การได้รับสัญชาติไทยของชาวเวียดนามใน ค.ศ.1992 ได้นำมาสู่สิทธิในการเข้าไปสู่แวดวงทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเมืองท้องถิ่น หรือการเมืองระดับชาติ แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันในมติการเมืองชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังคงมีบทบาทน้อยเพราะการได้รับสัญชาตินั้นมักจะเป็นชาวเวียดนามรุ่นหลานซึ่งยังคงอยู่ในระหว่างทางในการก้าวเดินต่อไป แต่อย่างไรก็ตามการเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นก็มีการปฏิวัติขึ้นมาจากครอบครัวชาวเวียดนามที่มีพ่อหรือแม่เป็นคนไทยนั่นเอง อาทิ เทศบาลเมืองหนองคาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เป็นต้น การเลื่อนชั้นทางสังคมของครอบครัวชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในมติการเมือง การได้รับการยอมรับให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อาทิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีและสมาชิกเทศมนตรี เป็นต้น การเลื่อนชั้นในมตินี้ปรากฏอำนาจ อภิสิทธิ์ และการยอมรับค่อนข้างจะชัดเจน เพราะนักการเมืองคือบุคคลสาธารณะ ดังนั้นจึงนำเสนอข้อมูลของครอบครัวนายเดียน สมาชิกสภาเมืองหนองคาย เป็นต้น นายเดียน สมาชิกสภาเมืองหนองคาย เกิด ค.ศ.1965 มาจากครอบครัวปทุมที่มีพ่อเป็นคนไทย มีอาชีพปั้นจักรยานสามล้อ แม่เป็นคนเวียดนาม ครอบครัวมีลูกชายทั้งหมด 6 คน นายเดียนเป็นคนที่ 4 ของครอบครัว ปัจจุบันครอบครัวสร้างของนายเดียนประกอบด้วย นายเดียน ภรรยา และบุตรสาวอีก 2 คน (บันทึกประวัติชีวิตนายเดียน, 2556)

จากการบันทึกประวัติชีวิตของครอบครัวนายเดียนสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การเลื่อนชั้นขึ้นในมติทางการเมืองของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามนั้นยังคงมีอยู่ใน

ขอบเขตอันจำกัดจากเชื้อชาติของครอบครัวปทุมด้วยนั่นเอง แต่สิ่งที่สำคัญก็คือครอบครัวนี้มีผู้นำครอบครัวเป็นพลเมืองของรัฐไทย การมีอำนาจประกอบด้วยอำนาจตามประเพณี การมีอำนาจตามประเพณีโดยตรงในมติการเมืองนั้นไม่ค่อยปรากฏชัดเจน แต่เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมกับประเพณี เทศกาลตรุษเวียดนาม หรือการเข้าร่วมงานศพ งานบุญ และงานแต่งงานมากกว่า นายเดียนให้ข้อมูลว่า เทศบาลเมืองหนองคายมีวัดทั้งหมด 26 วัด เขารู้จักวัดเหล่านี้ดีมาก เพราะว่าการก้าวเข้ามาเป็นนักการเมืองนั้นนายเดียนก็เข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเพณีต่างๆ สังคม อาทิ เทศกาลตรุษจีน เทศกาลตรุษเวียดนาม ประเพณีงานศพ งานบวช งานแต่ง และงานบุญต่างๆ อำนาจบนรากฐานของบุญบารมี แนวทางเรื่อง “ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม” จากคำสั่งสอนของครอบครัวชาวเวียดนาม มีผลต่อการก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้นำในสังคมของมติทางการเมือง เพราะก่อนหน้านี้จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นนายเดียนได้ประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้างเรื่อยมาโดยได้รับงานก่อสร้างจากโครงการของรัฐ และของเอกชน จนเป็นที่ให้การยอมรับนับถือจากชาวเวียดนามและสังคมไทย อำนาจตามกฎหมายภายหลัง ค.ศ.1993 นายเดียนได้รับสัญชาติไทยและเริ่มมีแนวคิดที่ในการเข้ามาสู่วิถีทางการเมืองใน ค.ศ. 1995 โดยอาศัยคุณงานความดี ความซื่อสัตย์ จากการทำงานและลงสมัครรับเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหนองคายมาแล้ว 4 ครั้ง และได้รับการเลือกตั้งในครั้งที่ 5 เมื่อ ค.ศ.2007 และได้รับเลือกตั้งอีกครั้งใน ค.ศ. 2012 โดยปัจจุบันได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาเทศบาลเมืองหนองคายอีกตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งนายเดียนเชื่อว่า การได้รับการเลือกตั้งนั้นมาจากคุณงามความดี การเข้าไปมีส่วนร่วม และความ

อดทนต่อความคิดที่แตกต่าง จนสังคมกลับมาให้ความยอมรับได้ การมีอภิสิทธิ์ นายเดียนให้ข้อมูลว่า ครอบครัวปฐมของเขาเป็นครอบครัวที่ไม่มีสิทธิพิเศษทางการเมืองแต่อย่างใด เพราะว่าพ่อของนายเดียนเป็นคนไทย แต่มีแม่เป็นคนเวียดนามอพยพ ดังนั้น ครอบครัวปฐมของนายเดียนจึงเป็นครอบครัวที่มีสิทธิพิเศษจากครอบครัวชาวเวียดนามที่มีพ่อแม่เป็นคนเวียดนามบ้างก็คือ พี่ชาย 2 คนเคยได้รับเข้าไปรับราชการทหารกองเกิน และตัวเองก็ได้รับสิทธิในการศึกษาเล่าเรียนระดับประถม โรงเรียนวัดอรุณรังสี ระดับมัธยม โรงเรียนปทุมเทพ โรงเรียนประจำจังหวัดหนองคาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น จากเทคนิคไทยเยอรมัน แต่อย่างไรก็ตาม หลักฐานที่เขาถือครองก็มีเพียงใบแจ้งเกิด และทะเบียนบ้านเท่านั้น และไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน แต่มีเพียงใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว นั่นเอง ดังนั้นในบางช่วงของชีวิตจึงได้รับสิทธิพิเศษและบางช่วงก็ไม่ได้อีกด้วย การยอมรับ การได้รับการยอมรับจากราชการไทยเคยปรากฏในบางครั้งบางคราวของครอบครัวปฐม ก็คือ พี่ชาย 2 คนได้เข้าเกณฑ์ทหารและเข้าไปรับราชการทหารกองเกินเหมือนคนไทยทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม ต่อมาก็ถูกยกเลิกสิทธิอื่นๆ ส่วนนายเดียน ก็ได้เข้าศึกษาในระดับประถม มัธยม และปวช. ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ชาวเวียดนามจะได้รับการยอมรับให้เรียนได้แค่ประถมปีที่ 6 เท่านั้น (บันทึกประวัติชีวิตนายเดียน, 2556) ดังนั้นการที่พี่ชายและนายเดียนได้เข้ารับราชการทหารกองเกินและเข้าสู่ระบบการศึกษาของไทย จึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ แต่ครั้งมาในครอบครัวสร้างของนายเดียน ภายหลังจากที่ตนได้รับสัญชาติแล้วครอบครัวก็ได้รับการยอมรับเรื่อย

สรุปได้ว่าบทบาททางสังคมในมิติการเมืองของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม จะสามารถแสดงบทบาททางสังคมได้ก็ต่อเมื่อได้รับการยอมรับอำนาจตามกฎหมายถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และมีอำนาจบนรากฐานของบุญบารมีที่ยึดถือความ “ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม” ในการคบค้าสมาคมและการค้า และการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม และเข้าไปเป็นกลุ่มผู้นำในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้อำนาจตามประเพณีตามมานั่นเอง การได้มาซึ่งการมีอภิสิทธิ์นั้นก็ได้อาจมาจากตำแหน่งทางการเมือง อาทิ การกำหนดโครงการในการพัฒนาสังคม เป็นต้น และบทบาททางสังคมที่เป็นผลงานก็นำมาสู่การยอมรับทางสังคมตามมานั่นเอง

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากบทความ “แบบแผนการเลื่อนชั้นและบทบาททางสังคมของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในสังคมไทย” บทบาทของครอบครัวชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในสังคมไทย ได้รับอิทธิพลลัทธิขงจื้อในการเคารพบรรพบุรุษและคำสอนของท่านโฮจิมินห์ ถือเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม เพราะท่านโฮจิมินห์ได้เข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวเพื่อต้องการสังคมของชาวเวียดนามในสังคมไทยมีความเข้มแข็งและสามารถช่วยเหลือการกู้เอกราชได้นั่นเอง ดังนั้นบทบาทของชาวเวียดนามในช่วงสงครามเย็นจึงเต็มไปด้วยการอาสาทำดีเพื่อหวังว่าจะได้กลับไปบ้านเกิดเมืองนอนภายหลังจากที่สงครามแล้วเสร็จ

แต่อย่างไรก็ตามภายหลังจากสงครามรวมเวียดนามเหนือแล้วเสร็จใน ค.ศ.1975 นั้นบริบททางสังคมได้เปลี่ยนไป คือ สภาพสังคมของเวียดนาม

ภายหลังสงครามต้องการการฟื้นฟูประเทศและไม่สามารถรองรับวิถีชีวิตที่ดีได้ และประกอบกับชาวเวียดนามในสังคมไทยจำนวนหนึ่งก็ได้ลงหลักปักฐานและเริ่มมีช่องทางในการทำมาหากินมากขึ้น คำสอนจากทั้งบรรพบุรุษและหิ้งบูชาแผ่นดินก็ยังคงได้รับความเลื่อมใสจากชาวเวียดนาม ดังนั้นบทบาทของชาวเวียดนามช่วงระหว่าง ค.ศ.1975 – 1992 ก็ยังคงไม่มีความโดดเด่นมากนัก ตราบจน ค.ศ.1993 ที่สมาชิกในครอบครัวบางคนได้รับสัญชาติไทยและบ้างก็คนก็ได้รับใบสำคัญต่างด้าว บทบาทในเชิงเศรษฐกิจจึงค่อยเติบโตขึ้นมาในสังคม ครั้นมาถึง ค.ศ. 2004 ที่รัฐบาลไทยและเวียดนามสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างกันผ่านหมู่บ้านมิตรภาพไทยเวียดนาม บ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม บทบาททางสังคมในเชิงวัฒนธรรมก็ได้สถาปนาโครงสร้างเชิงวัฒนธรรมขึ้น นับแต่นั้นมาในวันสำคัญของเวียดนาม อาทิ วันเกิดประธานโฮจิมินห์ และวันชาติ ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามก็แต่งกายตามแบบวัฒนธรรมเวียดนามมาร่วมงานอย่างคับคั่งนั่นเอง และใน ค.ศ.2011 ก็ได้มีการเปิดแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โฮจิมินห์ ที่บ้านหนองโสน ตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของโฮจิมินห์ และวัฒนธรรมของชาวเวียดนามควบคู่กันไป ซึ่งบทบาทในการเผยแพร่วัฒนธรรมเวียดนามนี้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนจะเติบโตขึ้นนั้นความเข้าใจซึ่งกันและกันถือเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันประชาคมอาเซียนนั่นเอง

ส่วนบทบาททางสังคมของชาวเวียดนามในสังคมไทยนั้นมีตั้งแต่ช่วงที่ชาวเวียดนามบางส่วนได้อพยพกลับประเทศเวียดนามเหนือในช่วง ค.ศ.1960-

1964 ด้วยเหตุนี้ชาวเวียดนามจึงได้ทำหนังสือถึงหน่วยงานราชการขอสร้างอนุสาวรีย์ไว้เป็นที่ระลึกแห่งมิตรภาพไทยเวียดนาม ชาวเวียดนามจังหวัดอุดรธานีสร้างเวทีกกลางแจ้ง ที่ทุ่งศรีเมือง ชาวเวียดนามจังหวัดนครพนมสร้างหอนาฬิกากลางอำเภอเมือง ชาวเวียดนามจังหวัดมุกดาหารสร้างซุ้มประตูวัด เป็นต้น ((ธัญญาทิพย์ และ Trinh Dieu Thin, 2548) และต่อมาภายหลัง ค.ศ.2004 ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามก็ดำเนินขออนุญาตจัดตั้งสมาคมชาวเวียดนามตามจังหวัดต่างๆ ปัจจุบันมี 9 สมาคมตามจังหวัดดังนี้ คือ จังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นก้าวขึ้นมาบทบาทในทางสังคมอย่างถูกต้องและกลายเป็นกลุ่มทางสังคมที่สำคัญในการสนับสนุนหน่วยงานราชการและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตามมาอีกด้วย

ส่วนบทบาททางสังคมในมิติการเมืองนั้น ยังคงเป็นที่หวั่นกลัวของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในการเข้าไปบทบาทอย่างเปิดเผย ซึ่งก็มีก็น้อยมากและมาจากการเป็นลูกครึ่งไทยเวียดนามนั่นเอง เพราะชาวไทยเชื้อสายเวียดนามรับรู้อยู่เสมอว่าตนยังคงอยู่อีกระดับชั้นทางสังคม ดังนั้นบทบาททางการเมืองนั้นยังไม่เหมาะสมจริงกับพวกเขา แต่สิ่งที่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามทำแล้วมีความสุขก็คือบทบาททางสังคมในเชิงเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคมนั่นเอง

กิตติกรรมประกาศ

1. ผลการศึกษาวิจัยนี้ สามารถนำไปกำหนดนโยบายของรัฐที่ควรให้ความสำคัญกับชาติพันธุ์
2. จากแบบแผนการเลื่อนชั้นของการเลื่อนชั้นทางสังคมของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม สามารถนำไปประยุกต์กับชาวไทยชาติพันธุ์อื่นได้
3. ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจจะศึกษาชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในมิติการสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมในสังคมไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ขจักษ์ นุชพัฒน์. 2526. ชนกลุ่มน้อยในไทยกับความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- จุฑพร ดอนโสม. 2555. การสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามบ้านนาจอก.ขอนแก่น: ศูนย์วิจัยพลศึกษาสังคมกลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจเรมี ซิบรุก. 2554. คู่มือเข้าใจชนชั้น วรรณะ ความเหลื่อมล้ำ = The No-NONSENSE Guide to Class, Caste & Hierarchies. แปลโดย ทองสุก เกตุโรจน์ และสาวิณ สุพุทธมงคล. กรุงเทพฯ: คบไฟ.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2544. จากรัฐชาติสู่รัฐตลาด แนวความคิดเกี่ยวกับรัฐและสังคมในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: บ้านพระอาทิตย์.
- ธีระวุฒิ เจริญราษฎร์. 2551. เลี้ยงลูกให้เก่งสุดๆ แบบคนเวียดนามในประเทศไทย. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- ธัญญาทิพย์ ศรีพนา และ Trinh Dieu Thin. 2548. เวิยตเถวในประเทศไทยกับความสัมพันธ์ไทยเวียดนาม. (Viet Kieu in Thailand in Thai-Vietnamese Relationship) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัตนา โตสกุล. 2548. มโนทัศน์เรื่องอำนาจ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- วิทยากร เชิงกุล. 2554. โฮจิมินห์วีรบุรุษของประชาชนที่ถูกกดขี่. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- สุภาภรณ์ จันทวานิช. 2551. ทฤษฎีสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ สัมภักดิ์ธรรม. 2554. การสถาปนาอำนาจของผู้ไร้อำนาจ. กรุงเทพฯ: มาดลองคุณ ซีเอสบี จำกัด.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2549. หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวัด การรวบรวม การจัดการ การวิเคราะห์ และการเขียนรายงาน. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โสภณา ศรีจำปา. 2548. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย: เวียดนาม. นครปฐม: มหิดล.
- พระราชกฤษฎีกา กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522
- พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. 2548. รวมบทบัญญัติแห่งกฎหมายไทย ว่าด้วยสัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- เออิจิ มูราชิม่า. 2555. กำเนิดพรรคคอมมิวนิสต์สยาม พ.ศ. 2473 – 2479. แปลโดย โฉมิต ทิพย์เทียมพงษ์. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: ศิลปวัฒนธรรม.
- Appadurai, Arjun. 1996. Modernity at Large: Culture dimensions globalization. Minnesota: Public Work.
- Edgar F.Borgatta & Marie L.Borgatta, Editor. 1992. Encyclopedia of Sociology. New York: Macmillan.

Goran Therborn. November -December, 2012 “Class in the 21ST Century,” New life review. 78(5): 6-29.

Turner, Jonathan H. 2003. The Structure of Sociological Theory. 7th ed. Belmont California: Wardsworth.

Max Weber. 1968. The Theory of Social and Economic Organization. Translated by A.M. Henderson and Talcolt Parsns. London: The Free Press.

Max Weber. 1978. Economy and Society. London: University of California.

Vincent Parillo, John Stimson & Ardyth Stimso. 1996. Contemporary social problems. Massachusetts: Allyn & Bacon.

บุคลากรกรม

บันทึกประวัติชีวิต นายเกิม วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2556 โดย นายกฤษณะ ทองแก้ว ณ สมาคมชาวเวียดนามจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

บันทึกประวัติชีวิต นายชวน วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2556 โดยนายกฤษณะ ทองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

บันทึกประวัติชีวิต นายด้ก วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2536 โดย นายกฤษณะ ทองแก้ว ณ เทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

บันทึกประวัติชีวิต นายเตียน วันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2556 โดย นายกฤษณะ ทองแก้ว ณ เทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

บันทึกประวัติชีวิต นายหว่อง วันที่ 23 สิงหาคม 2556 โดย นายกฤษณะ ทองแก้ว ณ แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โฮจิมินห์ ตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

บันทึกประวัติชีวิต นายสุน เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2556 โดย นายกฤษณะ ทองแก้ว ณ เทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สัมภาษณ์เชิงลึก นายพิศ วันที่ 22 สิงหาคม 2556 โดย นายกฤษณะ ทองแก้ว ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

บันทึกประวัติชีวิต นายสูง วันที่ 21 สิงหาคม 2556 โดยนายกฤษณะ ทองแก้ว ณ เทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

บันทึกประวัติชีวิต นายบา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2556 โดยนายกฤษณะ ทองแก้ว ณ เทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

สัมภาษณ์กลุ่มนายเกิม, นายจิ้น และนายรัตน์ เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2556 ที่สมาคมชาวเวียดนามจังหวัดอุดรธานี โดยนายกฤษณะ ทองแก้ว ณ เทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สังเกตการณ์วันตรุษเวียดนาม วันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2557 ณ หอประชุมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยขอนแก่น สังเกตการณ์โดย นายกฤษณะ ทองแก้ว